

Ornamon Hallitusohjelmataavoitteet 2023 – 2027

ORNAMO

ÄÄNI, YHTEISÖ &
TUKIVERKOSTO

Ornamon teemat hallitusohjelmatavoitteiksi 2023-2027

UUDET RATKAISUT
LUOVAT
UUTTA ARVOA

UUSITYÖELÄMÄ
VAATII UUSIA TOIMIA

KESTÄVÄT TUOTTEET
LUOVAT KESTÄVÄN
TULEVAISUUDEN

ORNAMO

1. Uudet ratkaisut luovat uutta arvoa

Luovan suunnittelun potentiaali tutkimus- kehitys- ja innovaatiotoiminnassa on hyödynnettävä tehokkaammin. Suomen on pyrittävä uusiin innovaatioihin ja vauhdittamaan tutkimuksen ja tuotekehityksen kaupallistamista. Samalla on huolehdittava myös siitä, että TKI-toiminta tukisi Suomen talouskasvua ja yritysten kilpailukykyä. Suomella ei ole varaa ohittaa luovasta työstä syntyvän aineettoman arvon merkitystä. IPR:n strategisen hyödyntämisen kytkeminen osaksi TKI-tukijärjestelmää tuottaa innovaatiopolitiikkaa, jolla on päämäärä.

Muotoilun menestystarinoita on jo nähty esimerkiksi uusien materiaalien kehityksessä, datan visualisoinnissa tekoälyn avulla, älykoruissa, puettavassa elektroniikassa tai vaikkapa nanomateriaalien soveltamista antibakteerisissa kalusteissa.

Voimistuva kaupungistuminen haastaa yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kestävyyttä, kun erilaiset elämäntavat ja arvot kohtaavat tiivistyvissä kaupunkirakenteissa. Taide ja muotoilun menetelmät tarjoavat välineitä tukea uusia identiteettejä, luo ja vahvistaa uusia yhteisöjä ja luoda laadukasta sekä kestävää arkiympäristöä.

TOIMENPITEET

- Valtion on nostettava TKI-panostuksia 4 prosenttiin BKT:sta osana ilmastokriisin ratkaisua.
- Aineetonta arvoa on hyödynnettävä strategisesti kansallisessa innovaatiopolitiikassa.

Taiteella on erityinen asema luovan talouden arvoketjussa, koska taidetta soveltavat alat rakentavat kehitystään sen perustalle. Taide on luovan talouden osa-alueista vapain, luovin ja uudistavin. Taide on merkittävää itsessään, ja sillä on suuri merkitys myös muiden muassa luovan talouden elinkeinotoiminnassa. Valtion tulee edistää taidetta yli hallinnon sektorirajojen kulttuuri-, työ- ja elinkeino, alue- sekä sosiaali- ja terveyspolitiikan keinoin.

TOIMENPITEET

- Taidekäsityön välittäjätoimijat, kuten taidegalleriat, tarvitsevat tuen alan ja taiteilijoiden uran edistämiseen Creative Business Finlandin palvelujen kautta.
- Valtio sitoutuu prosenttiperiaatteen käyttöön kaikissa omissa rakennus- ja korjaushankkeissaan sekä tukee sen käyttöä kaupunkikehittämisessä.
- Nostetaan valtion taidehankintoja toteuttavan Valtion taideteostoimikunnan budjettia vastaamaan prosenttiperiaatetta.
- Lisätään taiteilijoiden mahdollisuuksia työllistyä julkisen sektorin hankinnoissa ja rakentamisen hankkeissa kaikissa Suomen kunnissa prosenttiperiaatetta noudattamalla.

2. Uusi työelämä vaatii uusia toimia

Perinteisten työmarkkina-asemien murros on jo arkea suurelle joukolle muotoilijoita, jotka työskentelevät samanaikaisesti palkansaajina ja yrittäjinä sekä toimistoissa että digitaalisilla alustoilla. Työ- ja sosiaalipolitiikan sekä verotuksen tulee huomioida kaikki työn tekemisen tavat ja vaihtuvat sekä päällekkäiset roolit. Yrittäjien ja erityisesti pk-yrittäjien kasvulle on luotava paremmat edellytykset. Myös muotoilualan osajien koulutuksesta on huolehdittava.

TOIMENPITEET

- Yhdistelmävakuutuksen käyttöönotto, joka mahdollistaisi työttömyysturvan kerryttämisen yhtäaikaisesti sekä palkansaajana että yrittäjänä tehdystä työstä.
- Palkansaajan ja yrittäjän määritelmät on päivitettävä alustatalouden aikaan. Työsopimuslakia on avattava palkansaajamääritelmän osalta sisältämään yrittäjät, joilla ei ole todellista neuvotteluasemaa työn tarjoajaan nähden. Ongelmaa voidaan lähestyä myös työnantajan määritelmän tiukentamisella.
- Yrittäjän eläkevakuutusta tulee kehittää niin, että alivakuuttamisen mahdollisuus poistuu mutta kuitenkin vakuuttamisen alarajaa nostamatta. Yrittäjävähennys tulee säilyttää. Vähennys on kannustava, työtä ja se tuo toimeentuloa pienyrittäjille. Se auttaa erityisesti pienituloisia yrittäjiä, joista monilla on mahdollisuus kasvattaa yritystään.
- Uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämisen ja testaamisen tueksi tarvitaan sekä kannustavia veromalleja että ketteriä rahoitusmuotoja. Erityisesti osaamisintensiivisiä ja aloittavia yrityksiä, joiden nettovarot ovat vähäiset, tulee kannustaa verotuksellisesti kasvuun ja riskinottoon.
- Yritysten kasvua ja työllisyyttä voidaan parantaa luomalla rekrytointitukia ensimmäisten työntekijöiden palkkaamiseksi.
- Yritysten omistajanvaihdoksia, mukaan lukien sukupolvenvaihdoksia, tulee helpottaa keventämällä omistajanvaihdostilanteiden verotusta, lisäämällä potentiaalisten ostajien ja myyjien kohtaamisia sekä parantamalla omistajanvaihdoksiin liittyvää tietoisuutta ja osaamista.
- Lainsäädännön ja sen soveltamisen tulee olla sopusuhtainen suojeltavan edun ja pienyrittäjälle koituvan hallinnollisen rasitteen suhteen. Regulaatiota, josta syntyy kohtuuttomia rasitteita pienyrityksille tulee välttää.
- Muotoilualan korkeakoulutuksen rahoitus on turvattava.
- Näyttelypalkkiojärjestelmää tulee kehittää edelleen kattamaan laajasti ammattitaiteilijoiden näyttelytoimintaa. Taiteilijat saavat kohtuullisen korvauksen museonäyttelyissä tekemästään työstä Suomeen vakiinnutettavan näyttelypalkkiojärjestelmän kautta.

3. Kestävät tuotteet luovat kestävän tulevaisuuden

Tuotteiden kestävyys, korjattavuus, kierrätettävyyden, pitkäikäisyyden kehittäminen sekä ympäristövaikutuksia koskevan tiedon tuottamisen vaatimukset ovat terve lähtökohta kestäväan kasvuun. EU:n komission mukaan on arvioitu, että 80 prosenttia kaikista ympäristövaikutuksista määräytyy tuotteiden suunnitteluvaiheessa. Tämä koskee kaikkia tuotteita ja niiden koko elinkaarta. Tavoitteena on kestävämpien tuotteiden määrän kasvattaminen Euroopan unionin markkinoilla.

TOIMENPITEET

- Muotoilualan yritysten, tuotesuunnittelijoiden ja materiaalikehityksen asiantuntijoiden näkökulmien huomioiminen tuoteryhmäkohtaisten kriteerien valmistelutyössä on erittäin tärkeää.
- Tuotesuunnittelijoiden ja muotoiluyritysten tulee tuntea ja mukautua kaikkien eri materiaalien ja tuotekategorioiden tuleviin ympäristövaatimuksiin.
- Pienyrityksille syntyviä kustannusvaikutuksia tulee arvioida sääntelyn, sertifiointien ja valvonnan osalta, jotta pienyrityksien liiketoimintamahdollisuudet säilyvät.
- Koska muotoilualan yritykset ja muotoilijat käyttävät lukuisia eri materiaaleja tuotesuunnittelussa, on alkuvaiheen kohdennettu tuki sekä siirtymäaika vaatimusten toteuttamiseksi oltava riittävä.
- Ekosuunnitteluvaatimukset tulisi ensisijaisesti kohdentaa niihin tuoteryhmiin, joiden ympäristövaikutukset ovat suurimmat.

